T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
CEZA BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2015 / 10
KARAR NO : 2015 / 10
KARAR TR : 04.05.2015

ÖZET: Asker kişi sanık hakkında "kasten yaralama" ve "hakaret" suçlarına uygun eylemlerinden dolayı açılan kamu davasının, suçun askeri suç olmaması, askeri suça bağlı bulunmaması ve askeri mahkemede yargılan-mayı gerektiren ilginin kesilmiş olması nedeniyle ADLİ YARGI yerinde görülmesinin gerektiği hk.

-
-
-
-

K A R A R

Davacı : K.H.
Mağdur : S.Ö.
Sanık : Y.G.

OLAY : Şanlıurfa 20. Zh. Tg. K. 1. Mknz. P. Bl. Komutanlığı emrinde görevli sanık P.Er Y.G.'in, 16.07.2013 günü koğuşunda bulunduğu sırada, aynı Komutanlık emrinde, olay sırasında bölük nöbetçi çavuşu olarak görevli mağdur P. Er S.Ö.'in, saat 21:00'de yat yoklaması alınacağı için askerleri topladığı içtima alanına gelmemesi üzerine, kendisini çağırmak üzere koğuşa gelen mağdura " Özgürle işimiz var, komutanın gelsin ondan sonra çıkarız, siktir git" dediği, bunun üzerine mağdurun sanığa, küfürlü konuşmaması ve yoklama alanında bulunması gerektiğini söylediği, sanığın " sen kimsin, çıkmıyorum içtimaya" diyerek mağdura sinkaflı küfür ettiği, mağdurun "senin bana küfür etmeye hakkın yok, ben bu bölüğün nöbetçi çavuşuyum" demesi üzerine, sanığın koğuşta bulunan çek-pas sapını alarak mağdurun yüzüne doğru fırlattığı ve çek - pas sapının mağdurun sol yanağına gelerek çizdiği ve yaraladığı, böylece sanığın mağdurun olay tarihinde nöbetçi çavuşu olması nedeniyle "amire fiilen taarruz" ve "amire hakaret " suçlarını işlediği ileri sürülerek, eylemine uyan Askeri Ceza Kanunu'nun 91/2. maddesinin "tehlikeli bir aletle" ve "az vahim hal" cümlesi, aynı Kanun'un 85/1. maddesinin " hizmete müteallik" cümlesi uyarınca cezalandırılması istemiyle 7. Kolordu Komutanlığı Askeri Savcılığı'nın 30.9.2013 gün ve E:2013/1523, K:2013/629 sayılı iddianamesiyle kamu davası açılmıştır.

7. KOLORDU KOMUTANLIĞI ASKERİ MAHKEMESİ: 30.1.2014 gün ve E:2013/2424, K:2014/50 sayıyla; yargılama sonucunda, mağdur S.Ö.'in suç tarihinde er rütbesinde olduğu ve bölük nöbetçi çavuşu olarak görevlendirildiğinin anlaşıldığı, ancak bu görevlendirmenin Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Yönetmeliğinin 412. maddesine uygun olmadığı, bu nedenle usule aykırı şekilde nöbetçi çavuş olarak görevlendirilen mağdurun Askeri Ceza Kanunu'nun 106. maddesinde belirtilen kanuni himayeden yararlandırılıp amir statüsünde kabul edilmesinin mümkün bulunmadığı açıklanarak, sanığa yüklenen eylemlerin Türk Ceza Kanunu'nda düzenlenen "silahla kasten yaralama" ve "hakaret" suçlarını oluşturabileceği, bu suçların da askeri suç olmadığı ve askeri bir suça da bağlı bulunmadığı, sanığın yargılama aşamasında terhis edilmiş olması nedeniyle askeri mahkemelerde yargılanmasını gerektiren ilginin kesildiği, bu durumda sanığı yargılama görevinin adli yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, temyiz edilmeyen karar kesinleşerek, dava dosyası, Şanlıurfa 4. Sulh Ceza Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

ŞANLIURFA 4. SULH CEZA MAHKEMESİ :24.6.2014 gün ve E:2014/501, K:2014/776 sayıyla; iddianame ile sanığa yüklenen eylemlerin Askeri Ceza Kanunu'nda gösterilen suçlardan olması, yüklenen suçlara bakma görevinin askeri mahkemeye ait olması, suç tarihinde asker kişi olan sanığın terhis edilmiş olmasının askeri mahkemenin görevini sona erdirmeyeceği açıklanarak, sanığı
yargılama görevinin askeri yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, kararın temyiz edilmeyerek kesinleşmesi üzerine, dava dosyası, devredildiği Şanlıurfa 9. Asliye Ceza Mahkemesi'nce, Mahkememize gönderilmiştir.

-

İNCELEME VE GEREKÇE:Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümünün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler; Ahmet KARADAVUT, Şuayip ŞEN, Dilaver KAHVECİ, Haluk ZEYBEL, Yusuf Tamer ÇETİN ve Mehmet AVCIOĞLU'nun katılımlarıyla yapılan 04.05.2015 günlü toplantısında;

I-İLK İNCELEME: Yapılan incelemede, usule ilişkin işlemlerde 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş Ve İşleyişi Hakkında Kanun'da belirtilen süre ve biçim yönünden bir eksiklik görülmediği, askeri ve adli yargı yerleri arasında Yasa'nın 14. maddesinde öngörüldüğü biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu anlaşıldığından, esasın incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim G. Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu yolundaki raporu ve dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Uğurtan ALTUN'un adli yargı, Askeri Yargıtay Başsavcı Yardımcısı Hüseyin KORKUSUZ'un davanın çözümünün adli yargı yerinin görev alanına girdiğine ilişkin yazılı ve sözlü açıklamaları dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Anayasanın "askeri yargı" yı düzenleyen 145 nci maddesinde asker kişilerin "askeri mahallerde" işledikleri suçlara bakmanın askeri mahkemelerin görevinde olduğu belirtilmişken; 12.9.2010 tarihinde yapılan halkoylaması sonucu kabul edilip, 23.9.2010 gün ve 27708 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5982 sayılı Yasa'nın 15. maddesi ile yapılan değişiklik ile maddenin birinci fıkrasında, "Askeri yargı, askerî mahkemeler ve disiplin mahkemeleri tarafından yürütülür. Bu mahkemeler; asker kişiler tarafından işlenen askerî suçlar ile bunların asker kişiler aleyhine veya askerlik hizmet ve görevleriyle ilgili olarak işledikleri suçlara ait davalara bakmakla görevlidir. Devletin güvenliğine, anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlara ait davalar her halde adliye mahkemelerinde görülür.

Savaş hali haricinde, asker olmayan kişiler askeri mahkemelerde yargılanamaz" denilmek suretiyle "askeri mahallerde" unsuru madde metninden çıkarılmıştır.

353 sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluşu Ve Yargılama Usulü Kanunu'nun "Askeri Mahkemelerin Görevleri" başlığı altında düzenlenen İkinci Bölümünde yer alan "Genel Görev" başlıklı 9. maddesinde; "Askeri Mahkemeler Kanunlarda aksi yazılı olmadıkça asker kişilerin askeri olan suçları ile bunların asker kişiler aleyhine veya askeri mahallerde yahut askerlik hizmet ve görevleri ile ilgili olarak işledikleri suçlara ait davalara bakmakla görevlidirler" denilmekte iken, maddenin "….askeri mahallerde…." ibaresi Anayasa Mahkemesi'nin 26.6.2012 tarih ve 28335 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 15.3.2012 gün ve E:2011/30, K:2012/36 sayılı kararı ile iptal edilmiştir.

"Askeri suç" ise, öğretide ve uygulamada;

a) Unsurları ve cezalarının tamamı Askeri Ceza Kanunu'nda yazılı olan, başka bir anlatımla, Askeri Ceza Kanunu dışında hiçbir ceza yasası ile cezalandırılmayan suçlar,

b) Unsurları kısmen Askeri Ceza Kanunu'nda kısmen diğer ceza yasalarında gösterilen suçlar,

c) Türk Ceza Kanunu'na atıf suretiyle askeri suç haline dönüştürülen suçlar, olmak üzere üç grupta mütalaa edilmektedir.

Aynı Yasa'nın 13.10.1996 gün ve 22786 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 4191 sayılı Yasa'yla değişik 17. maddesinde; "askeri mahkemelerde yargılanmayı gerektiren ilginin kesilmesi, daha önce işlenen suçlara ait davalara bu mahkemelerin bakma görevini değiştirmez. Ancak suçun askeri bir suç olmaması askeri bir suça bağlı bulunmaması ve sanık hakkında kamu davası açılmamış
olması halinde askeri mahkemenin görevi sona erer" denilmekte iken, maddenin "... ve sanık hakkında kamu davası açılmamış olması ..." tümcesi Anayasa Mahkemesi'nin 11.3.2000 gün ve 23990 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1.7.1998 gün ve E:1996/74, K:1998/45 sayılı kararı ile iptal edilmiştir.

Buna göre, askeri mahkemelerde yargılanmayı gerektiren ilginin kesilmesi, daha önce işlenen suçlara ait davalara bu mahkemelerin bakma görevini değiştirmez. Ancak yüklenen suçun askeri bir suç olmaması, askeri bir suça bağlı bulunmaması halinde, askeri mahkemenin görevinin sona ereceği açıktır. İptal kararı nedeniyle, sanık hakkında kamu davasının açılmış olup olmamasının bir önemi bulunmamaktadır.

211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanunu'nun 76. maddesinde, "Nöbet; askerlikteki müşterek hizmetlerin yapılmasını ve devamını sağlamak maksadı ile bu hizmetlerin belli bir sıra ve süre ile subay, askeri memur, astsubay, askeri öğrenci, erbaş ve erler ile Silahlı Kuvvetler Teşkilatı içinde vazifeli olan bilumum sivil şahıslar tarafından yapılmasıdır.

Nöbetçi: nöbet hizmetinin yapılması için görevlendirilen şahıstır" şeklinde tarif edilmiş, 77. maddesinde de, "Kıtalarda, karargahlarda ve askeri kurumlarda nöbet hizmetine tabi tutulacak personelin kimler olacağı, nöbet hizmetlerinin yapılış tarzı ile şekli ve nöbetçilere ait vazifeler talimatname ile tayin ve tesbit olunur." denilmiştir.

1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu'nun, "Nöbetçi, karakol, devriyenin tarifi" başlığı altında düzenlenen 15. maddesinde;

"1-Bu kanunun tatbikatında nöbetçi hazarda ve seferde emniyet, muhafaza, disiplin, tarassut maksatlariyle silahlı olarak bir yere konulan ve muayyen bir talimatı bulunan tek veya çift askerdir.

2- Karakol hazarda ve seferde aynı maksatlarla konulan ve bir amir emrinde bulunan
silahlı bir kısım askerdir.

3-Devriye hazarda ve seferde aynı maksatlarla muayyen bir mıntakada seyyar olarak vazife yapan bir veya daha ziyade silahlı askerdir." denilmekte, benzer düzenleme İç Hizmet Kanunu'nun 78. maddesinde de yer almaktadır.

Aynı Kanun'un 106. maddesinde "Askeri karakola, nöbetçiye ve devriyeye hakaret eden veya bunları dinlemiyen veya bunlara mukavemette bulunan yahut fiilen taarruz eden bu suçları amire karşı yapmış sayılır ve öylece cezalandırılır." denilmekte olup, yasa maddeleri birlikte değerlendirildiğinde 15. maddede yazılı olan nöbetçilerin belli suçlar karşısında amir sayılacakları, daha açık bir anlatımla, 106. maddede yazılı suçları işleyenlerin, bu suçları amire karşı işlemiş kabul edilerek ast gibi cezalandırılacakları; adı geçen Kanun'un 12. maddesinde de "Bu kanunun

tatbikatında (Hizmet) tabirinden maksat gerek malûm ve muayyen olan ve gerek bir amir tarafından emredilen bir askeri vazifenin madun tarafından yapılması halidir" denilerek yasanın uygulanmasında hizmetin gerek malum ve muayyen olan ve gerek bir amir tarafından emredilen bir askeri vazifenin madun tarafından yapılması hali olduğu belirtilmiştir.

Öte yandan, İç Hizmet Yönetmeliği'nin "Askerlikte Nöbet Hizmetleri" başlığı altında düzenlenen 382 ve devamı maddelerinde nöbet hizmetleriyle ilgili hükümler düzenlenmiştir. Yönetmeliğin 395. maddesinde, "Kıt'alarda her Kuvvetin özelliğine uygun olarak nöbet hizmetleri yürütülür. Bu yönetmeliğin dışında kalan veya ayrıca özellik arzeden nöbet hizmetleri ihtiyaca göre komutanlıklarca; bu yönetmelik esasları gözönünde tutularak hazırlanıp uygulanır " denilmiş; "Bölük Nöbetçi Çavuşunun Vazifesi " başlığı altında düzenlenen 399.maddesinde, "Nöbetçi çavuşluğu bölükte mevcut çavuş veya liyakatli onbaşılar arasında sıra ile tutulur.

Nöbetçi çavuşunun vazifeleri genel olarak şunlardır :

1 - Günlük hizmet cetveline göre hizmetlerin ve alınan emirlerin vaktinde ve noksansız yapılmasını takip ve nöbetçi onbaşılarının vazifelerine nezaret etmek.

2 - Bölük mıntıkasının (Ahır, garaj dâhil) daima temiz bulunmasını temin ve bu işi sıkı bir surette takip etmek.

3 - Bölükten izinli veya bir hizmetle gönderilmiş erattan başka hiç bir kimsenin kışladan ayrılmasına müsaade etmemek.

4 - Bölük er ve erbaşlarının kışla içindeki tavır ve hareketlerinin daima düzgün olmasını temin ve takip etmek;

5 - Bölükte vâkı olacak herhangi bir vakayı derhal bölüğün nöbetçi astsubayına veya subayına veya bölük kumandanına bildirmek.

6 - Geceleyin koğuş, garaj ve ahırlarda intizam ve sükuneti ve yangına karşı korunmayı temin etmek;

7 - Nöbetçi çavuşu, bütün hizmetlerde doğrudan doğruya nöbetçi subayına, astsubayına veya bölük kumandanına aynı zamanda tabur nöbetçi subayına karşı sorumludur. Bölüğün genel hizmetlerinden dolayı bölük astsubayına karşı da sorumludur." hükmü yer almış, "Silâhlı Kuvvetler kıt'alarında tutulacak nöbetler" üst başlığı altında düzenlenen, " A) Kara Kuvvetleri Komutanlığı ve Jandarma Genel Komutanlığında" başlıklı, 412. maddesinde, " (Başlığı ile birlikte değişik:RG-29/8/2014-29103)

Bölükte ve bölük seviyesinde olan birliklerde:

…….

…….

c. Bölük nöbetçi çavuşluğu; bölükte mevcut uzman çavuş, çavuş veya liyakatli onbaşılar arasında tutulur. Bölüklerin erbaş ve er mevcuduna bağlı olarak iki bölüğün nöbetçi çavuşluğu görevi birleştirilebilir.(……..)" denilmiştir.

Açıklanan yasa hükümleri ile buna bağlı olarak İç Hizmet Kanunu ve Yönetmeliği gibi mevzuat hükümleri gözetilerek, mağdurun olay sırasında amir olma durumunun tespit edilmesi gerekmektedir.

Dosyanın incelenmesinde, dosya içinde mevcut 1. Mknz. P. Bl. Komutanlığının 16-17.07.2013 tarihli nöbet çizelgesinden, 18.00-06.00 saatleri arasında mağdur S.Ö.'in "bölük nöbetçi çavuşu" olarak görevlendirildiği anlaşılmıştır.

Olumsuz görev uyuşmazlığına konu kamu davasında, adli yargı yerince verilen görevsizlik kararında, iddianamede anlatılan ve sanığa yüklenen eylemlerin, Askeri Ceza Kanunu'nda düzenlenen suçlardan olduğu, bu nedenle sanığı yargılama görevinin askeri mahkemeye ait olduğu, suç tarihinde asker kişi olan sanığın terhis edilmiş olmasının askeri mahkemenin görevini sona erdirmeyeceği gerekçesine yer verilmiş ise de, dosyanın incelenmesinde, olay sırasında bölük nöbetçi çavuşu olarak görevlendirilmiş olan mağdur P. Er S.Ö.'in er statüsünde olduğu, İç Hizmet Yönetmeliğinin 412. maddesinin açık hükmünden Bölük Nöbetçi Çavuşu olarak görevlendirileceklerin en az "onbaşı" rütbesinde olmaları gerektiği, oysa mağdur er statüsünde olduğundan mevzuata aykırı bu fiili görevlendirmenin Askeri Ceza Kanununun 106. maddesi kapsamında mağdura amirlik sıfatını kazandıramayacağı anlaşıldığından, askeri yargı yerince verilen görevsizlik kararının gerekçesinde de, bu durumun belirtilerek, bu şekilde yapılan görevlendirmenin Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Yönetmeliğinin 412. maddesine uygun olmadığı, bu nedenle usule aykırı şekilde nöbetçi çavuş olarak görevlendirilen mağdurun Askeri Ceza Kanunu'nun 106. maddesinde belirtilen kanuni himayeden yararlandırılıp amir statüsünde kabul edilmesinin mümkün bulunmadığı değerlendirilerek görevsizlik kararı verildiği gözetildiğinde, 7. Kolordu Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nce verilen görevsizlik kararı hukuka uygun bulunmuştur.

Bu durumda, sanığa yüklenen eylemlerin 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda düzenlenen"kasten yaralama" ve "hakaret" suçları kapsamında kaldığı, Askeri Ceza Kanunu'nda bu eylemlere ilişkin bir düzenlemenin bulunmadığı, bu nedenle "askeri suç" olmadıkları açıktır. Sanığın yargılama aşamasında terhis edildiği dosya içindeki bilgi ve belgelerden anlaşılmaktadır.

353 sayılı Yasa'nın 17. maddesinde, askeri mahkemelerde yargılanmayı gerektiren ilginin kesilmesiyle daha önce işlenen suçlara ait davalara bu mahkemelerin bakma görevinin değişmeyeceği, ancak suçun askeri bir suç olmaması askeri bir suça bağlı bulunmaması durumunda, askeri mahkemelerde yargılanmayı gerektiren ilginin kesilmesiyle, askeri mahkemenin görevinin sona ereceği düzenlenmiş bulunduğundan ve somut olayda sanık hakkında yukarıda anlatıldığı şekilde Türk Ceza Kanunu'nda düzenlenen suçlar kapsamında kaldığı kabul edilen eylemleri nedeniyle açılan kamu davasının 353 sayılı Yasa'nın 17. maddesi uyarınca adli yargı yerinde görülmesi ve Şanlıurfa 4. Sulh Ceza Mahkemesi'nce verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

-

SONUÇ: Davanın çözümünde ADLİ YARGI yerinin görevli olduğuna, bu nedenleŞanlıurfa 4. Sulh Ceza Mahkemesi'nin 24.6.2014 gün ve E:2014/501, K:2014/776 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 04.05.2015 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR	Ahmet KARADAVUT	Şuayip ŞEN	Dilaver KAHVECİ

Üye	Üye	Üye
Haluk ZEYBEL	Yusuf Tamer ÇETİN	Mehmet AVCIOĞLU